

تحلیل راهبردی نقش مجتمع های ایستگاهی در توسعه حمل و نقل محور (TOD) (مطالعه موردی، ایستگاه متروی صادقیه)

سارا حمزه لو^{۱*}، معصومه خامه^۲

۱- پژوهشگر دوره دکتری معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران،
sara.hamzehloo@gmail.com

۲- پژوهشگر دوره دکتری معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران،
m.khameh@yahoo.com

چکیده

با ورود به دنیای مدرن، رشد سریع جوامع شهری از یکسو و پیشرفت های فنی- تکنولوژیکی از سوی دیگر، سبب شد تا اتومبیل به عنوان عنصری اساسی، وارد جریان زندگی انسانی شده و حضور آن با گذشت زمان پررنگ تر و در بسیاری موارد مشکل ساز شود. در برخورد با روند رو به رشد زندگی ماشینی و مشکلات ناشی از آن، توسعه حمل و نقل عمومی و به طور خاص مترو و مجتمع های ایستگاهی وابسته به آن، می تواند راهکاری مناسب برای حل این بحران باشد. توسعه مبتنی بر حمل و نقل، استفاده از حمل و نقل عمومی را افزایش داده و در میان الگوهای مختلف توسعه ضمن بهره مندی از اصول و رویکردهای نوین در برنامه ریزی، می تواند گامی مؤثر در دستیابی به اصول توسعه پایدار شهری بردارد. پژوهش حاضر با بهره گیری از منابع کتابخانه ای و روش توصیفی- تحلیلی با هدف بررسی مفهوم، ویژگیها و مزایای توسعه حمل و نقل محور و تبیین نقش مجتمع های ایستگاهی در آن، از جمع بندی تعاریف آغاز و با اصول، مبانی و نظریات گوناگون پیرامون طراحی پایدار بسط پیدا کرده و ضمن مطالعه ایستگاه متروی صادقیه در تهران، با استفاده از تکنیک SWOT به تحلیل نقش این مجتمع ها در برنامه ریزی استراتژیک شهری در راستای نیل به شهر پایدار می پردازد.

واژه های کلیدی: شهر پایدار، توسعه حمل و نقل محور، مجتمع های ایستگاهی

۱- مقدمه

با انقلاب صنعتی و پیشرفت های فنی- تکنولوژیکی در عرصه معماری، معماری بومی اقصی نقاط دنیا که با توجه به طبیعت و محیط پیرامون خود شکل می گرفت و همساز با اقلیم سر بر می افراشت به دست فراموشی سپرده شد. مقیاس انسانی نادیده گرفته شد و ماشین بر تمام جوه زندگی انسان سایه افکند. شهرسازی مدرن نیز که زاده این تحولات بود به طور کل بستر شکل گیری معماری را نادیده گرفت. در شهرهای ماشین زده جایی برای انسان و حرکت پیاده او باقی نماند و پیاده راهها که زمانی تنها سیستم حرکتی انسان در کانونهای زیستی بودند رو به نابودی نهادند.